

Država članica lahko državljane Unije, ki na njeno ozemlje pridejo, da bi našli zaposlitev, izključi od nekaterih socialnih dajatev, za katere se ne plačujejo prispevki

Tujci, ki pridejo v Nemčijo, da bi prejeli socialno pomoč, ali katerih pravica do prebivanja je utemeljena le z iskanjem zaposlitve, so izključeni od dajatev nemškega temeljnega varstva („Grundsicherung“).¹ Sodišče je v sodbi Dano² nedavno ugotovilo, da je taka izključitev upravičena za državljane države članice, ki pridejo na ozemlje druge države članice ne da bi imeli namen najti zaposlitev.

V obravnavani zadevi Bundessozialgericht (zvezno socialno sodišče, Nemčija) sprašuje, ali je taka izključitev upravičena tudi za državljane Unije, ki so prišli na ozemlje države članice gostiteljice, da bi iskali zaposlitev, in so v tej državi nekaj časa že delali, medtem ko so te dajatve zagotovljene državljanom države članice gostiteljice, ki so v enakem položaju.

To vprašanje se postavlja v okviru spora med Jobcenter Berlin Neukölln in štirimi švedskimi državljani, in sicer N. Alimanovic, rojeno v Bosni, in njenimi tremi otroki, Sonito, Valentino in Valentinom, rojenimi v Nemčiji leta 1994, 1998 in 1999. Družina Alimanovic je leta 1999 iz Nemčije odšla na Švedsko in se junija 2010 vrnila v Nemčijo. Takoj po prihodu sta bili Nazifa Alimanovic in njena najstarejša hči Sonita do maja 2011 manj kot eno leto zaposleni v okviru kratkotrajnih zaposlitev ali ukrepov za spodbujanje zaposlovanja. Odtlej nista več opravljali poklicne dejavnosti. Družini Alimanovic so bile nato od 1. decembra 2011 do 31. maja 2012 dodeljene dajatve iz okvira temeljnega varstva, in sicer na eni strani za Nazifo Alimanovic in hči Sonito dajatve za kritje preživitinskih stroškov za dolgotrajno brezposelne („Arbeitslosengeld II“), na drugi strani pa za otroka Valentino in Valentina socialni dodatki za upravičence, ki niso zmožni za delo. Pristojni organ (Jobcenter Berlin Neukölln) je nato leta 2012 prenehal plačevati dajatve, saj je ugotovil, da sta N. Alimanovic in njena najstarejša hči izključeni od prejemanja zadevnih dajatev, ker gre za tuji iskalki zaposlitve, katerih pravica do prebivanja je utemeljena le z iskanjem zaposlitve. Zato sta bila tudi druga dva otroka izključena od prejemanja dajatev.

Sodišče je v sodbi z današnjega dne v odgovor na vprašanja nemškega sodišča razsodilo, da to, da se državljanom Unije, katerih pravica do prebivanja na ozemlju države članice je utemeljena le z iskanjem zaposlitve, zavrne prejemanje nekaterih „posebnih denarnih dajatev, za katere se ne plačujejo prispevki“,³ ki so hkrati „socialna pomoč“,⁴ **ni v nasprotju z načelom enakega obravnavanja.**⁵

¹ Te dajatve so namenjene zlasti kritju preživitinskih stroškov prejemnikov.

² Sodba Sodišča z dne 11. novembra 2014, Dano (zadeva [C-333/13](#)), glej tudi [sporočilo za medije št. 146/14](#).

³ Te dajatve so opredeljene v Uredbi (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 1244/2010 z dne 9. decembra 2010 (UL L 338, str. 35). Uredba glede Nemčije navaja dajatve za kritje preživitinskih stroškov v okviru temeljnega varstva, namenjene iskalcem zaposlitve. Bundessozialgericht je zadevne dajatve opredelilo kot „posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki“.

⁴ V smislu Direktive „o državljanu Unije“ (Direktiva 2004/38/ES).

⁵ To načelo je določeno v Pogodbah Unije, podrobneje pa v členu Uredbe št. 883/2004 in v členu 24 Direktive 2004/38.

Sodišče ugotavlja, da so navedene dajatve namenjene kritju preživninskih stroškov osebam, ki se ne zmorejo preživljati same, in da se zanje ne plačujejo prispevki, saj se krijejo iz davkov, čeprav spadajo v ureditev, ki določa tudi dajatve za olajšanje iskanja zaposlitve. Poudarja, da je treba tako kot v zadevi Dano te dajatve šteti za „socialno pomoč“.

Sodišče v zvezi s tem opozarja, da lahko državljan Unije, kar zadeva dostop do dajatev socialne pomoči, kakršne so te v postopku v glavni stvari, zahteva enako obravnavanje kot državljani države članice gostiteljice le, če na ozemlju države članice prebiva ob spoštovanju pogojev iz Direktive „o državljanu Unije“.⁶

Sodišče glede iskalcev zaposlitve, kakršna sta ta v obravnavanem primeru, ugotavlja, da obstajata dve možnosti za priznanje pravice do prebivanja:

Če je državljan Unije, ki je imel pravico do prebivanja na podlagi zaposlitve, **neprosto voljno brezposeln, potem ko se mu je iztekla pogodba o zaposlitvi za določen čas, krajši od enega leta**, in je prijavljen kot **iskalec zaposlitve** pri ustreznem zavodu za zaposlovanje, **ohrani status delavca za dobo najmanj šestih mesecev**. V tem obdobju se lahko sklicuje na načelo enakega obravnavanja in je upravičen do dajatev socialne pomoči.

Če državljan Unije **še ni delal** v državi članici gostiteljici ali če se je **šestmesečno obdobje izteklo**, iskalec zaposlitve ne sme biti izgnan, dokler lahko predloži dokazilo o tem, da še naprej išče zaposlitev in da ima resnično možnost za zaposlitev. Vendar v tem primeru **država članica gostiteljica lahko zavrne vsako dajatev socialne pomoči**.

Nazadnje Sodišče opozarja, da mora država pri odločanju o sprejetju ukrepa odstranitve ali ugotovitve, da oseba med prebivanjem pomeni nesorazmerno breme za sistem socialne pomoči, upoštevati posamičen položaj zadevne osebe.⁷ Vendar Sodišče poudarja, da v položaju, kakršen je v zadevi v glavni stvari, **posamična preučitev ni potrebna**, saj **večstopenjski sistem ohranjanja statusa delavca**, ki ga določa Direktiva „o državljanu Unije“ (katerega namen je varovati pravico do prebivanja in dostop do socialnih dajatev), **že upošteva različne dejavnike**, ki opredeljujejo **posamični položaj** prosilca za socialno dajatev. Poleg tega pojasnjuje, da je treba vprašanje, ali dodelitev socialnih dajatev pomeni „nesorazmerno breme“ za državo članico, presojati ob seštetju vseh posameznih vloženi prošnji.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46).

⁷ Sodba sodišča z dne 19. septembra 2013, Brey (zadeva [C-140/12](#)).